

navnlig i tidligere Tid tillagte flere Actieselskaber, ligesom ogsaa Kjøbenhavns Commune, og Aarhus Commune har ogsaa engang faaet en lignende Bevilling, saa at det altsaa ikke er Noget, der indskrænker sig til Kjøbenhavn alene. Efter det, der lægges til Grund for Forslaget, maa man antage, at enhver Commune, der kommer i det Tilfælde at optage et Laan, der er saa stort, at det egner sig til at udstykes i mindre Obligationer, bestemte til at gaae fra Haand til Haand; maa kunne faae en saadan Begunstigelse.

Bregendahl: Det Lovforslag, der her foreligger, vedrører jo kun et specielt Tilfælde, og jeg troer derfor ikke, der er Anledning til at fremkalde nogen sær vidtløstlig Discussion derover; men efter de Uttringer, der ere saadane i fasten, troer jeg ikke, jeg bør lade denne Leilighed gaae forbi uden at gjøre opmærksom paa en Betragtning, som ikke synes at være fremkommen ved Forhandlingen af dette Lovforslag. Det er nemlig noget mere end et blot Befatningsspørgsmaal gjennem Stempellovgivningen, der her foreligger; her foreligger egentlig Spørgsmaalet om Benyttelsen af den offentlige Credit til Fordeel for Kjøbenhavns Commune, thi det er gennem den, at Kjøbenhavns Commune vil søge at tilvelebringe det Beløb, der her omhandles, og dertil er det, at en fritagelse for Brugen af Stempelpapir er nødvendig. Jeg troer ikke, at der er Anledning for Folkethinget til at modsætte sig dette Lovudkast, da det kun er en Consequens af den Indrømmelse, der i en tidligere Session er givet Kjøbenhavns Commune og i enkelte Tilfælde ogsaa er givet andre Communer; men jeg troer dog ved denne Leilighed at burde fremhæve det, navnlig for at henlede den høitærede Indenrigsministers Opmærksomhed derpaa, om det dog ikke fortjente en nærmere Overtøelse, om der burde gives en mere almindelig Lovbestemmelse for at aabne alle Communer Adgang til, under visse nærmere Betingelser, at kunne til saadanne større communale Arbejders Udførelse benytte den offentlige Credit. Jeg troer ikke, at det i Almindelighed vil være rigtigt at lade enten Communerne eller andre offentlige Indretninger ubegrændset

benytte den offentlige Credit ved at indrømme en almindelig Stempelfrihed for slige Foretagender. Jeg troer, at, naar der saaledes skal trækkes paa den offentlige Credit, saa bør der ogsaa ved Siden deraf træffes adskillige Bestemmelser, som kunne forhindre, at der ikke blev gjort et altfor ubegrændset Krav til den, og jeg sigter navnlig heved til, at der i alle Tilfælde burde være et lovbestemt Minimum for Amortisationen, som maatte ledsage alle saadanne Begjæringer. Der kunde være flere andre Bestemmelser i saa Henseende at fastsætte som almindelige Betingelser, der skulde opfyldes, for at Communerne og andre slige offentlige Instituter kunne skaffe sig Midler til at benytte den offentlige Credit; men dette ligger for langt udenfor dette Lovforslag til nærmere at gaae ind paa en Discussion herom; jeg har kun anseet det for vigtigt at henlede Opmærksomheden derpaa.

J. A. Hansen: Jeg har heller ikke ganske kunnet overbevise mig om, hvorvidt det vilde være rigtigt, i alt Fald i den Udstrækning hvori Forslaget foreligger, at give det sin Stemme, og det forekommer mig, at jeg blev bestyrket i min Tvivl i saa Henseende ved det, som blev anført af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (L. C. Larsen), og som gik ud paa, at man her aabnede en Vej, som kunde ventes at ville blive betraadt af forskjellige andre Communer i Landet. Jeg frygter ogsaa for, at det vil blive Tilfældet, at Landets andre Communer ville, naar de see, at vi vedtage en saadan Lov, søge at betrede samme Vej, og de have i saa Fald jo en Slags moralsk Ret til ogsaa at kunne vente at faae en lignende fritagelse som den, der her bliver ydet Kjøbenhavns Commune. Der er kun, saavidt jeg veed, et lignende Tilfælde bekendt fra en tidligere Tid, og det er med Hensyn til Aarhus; men det var af Hensyn til Aarhus's Havn, at denne fritagelse blev givet. Vel er et Havnearlæg en Communalsag, men det kan dog ikke nægtes, at det dog mere er en Statsag; men disse Anlæg, som der her er Tale om for Kjøbenhavns Vedkommende, ere rene Communalsager, og der kunde derfor